

Hoofdstuk 116

Lieve kleinkinderen,

Hebben jullie op de basisschool met het vak Vaderlandse Geschiedenis ook jaartallen moeten leren? Dat moest ik vroeger op de lagere school wel. De meester zei dan het jaartal 1566 en wij riepen dan door het klaslokaal: 'Smeekschrift der edelen'.

Ja, dat was in de tijd toen de Spaanse koning Filips de Tweede nog de baas in ons land was. Omdat deze koning in Spanje woonde, was zijn zus Margaretha van Parma in ons land zijn plaatsvervangster. Zij moest ons land in zijn naam regeren. Dat deed zij door de bevolking erg hoge belastingen te laten betalen. Zo hoog, dat een grote groep edelen, met hun wapens in hun handen, bij haar op bezoek kwamen met de vraag of de belastingen ook iets omlaag konden. Deze mevrouw Margaretha werd een beetje bang voor al die zwaarbewapende edellieden. Haar raadsheer en vriend Charles zag dat en fluisterde haar geruststellend in het oor: 'N'ayez pas peur Madame, ce ne sont que des gueux!' In het Nederlands vertaald: 'Wees niet bevreesd mevrouw, het zijn maar bedelaars.'

Deze edellieden werden voor bedelaars uitgescholden. Later werd dit woord een ere naam voor de vrijheidsstrijders van Nederland.

Ja, mede met dank aan de Watergeuzen en de Bosgeuzen hebben wij de tachtigjarige oorlog tegen Spanje gewonnen en zijn we een zelfstandig land geworden.

Hoe een scheldnaam een ere naam kan worden!

Hoofdstuk 116 - Antiochië - Handelingen 11 : 19 - 30
Galaten 2

Na de dood van Stefanus vluchtten veel Grieks sprekende Joden vanuit Jeruzalem het noorden in. In de steden langs de kust vertelden ze het evangelie van Jezus. Niet alleen in de stad Caesaréa ontstond een gemeente van Jezus Christus, maar ook in Antiochië, de hoofdstad van Syrië.

In die tijd was Antiochië een drukke, bloeiende stad met een half miljoen inwoners. Het lag in de vruchtbare vlakte van de Orontes, op een kruispunt van grote handelswegen en niet al te ver uit de kust en de havenstad Seleucië. Het was niet alleen een rijke stad, maar militair gezien ook een heel sterke stad. Om de vier aparte wijken waren hoge muren gebouwd en daar omheen nog een tweede muur met torens en toegangspoorten. Er was in de stad zelfs een waterleidingsysteem aangelegd. Natuurlijk was Antiochië een heidense stad en de inwoners stonden bekend om hun lichte zeden. Vooral in de tempel van de

godin van de Liefde gebeurden dingen, waarover men niet praat. Zelfs de fatsoenlijke heidenen spraken daar schande van.

De Grieks sprekende Joden, die naar Antiochië gevlucht waren, vertelden eerst alleen aan de Joden van Jezus. Maar toen zij hoorden dat Petrus ook aan onbesneden heidenen het evangelie van Jezus verkondigde, gingen zij dat ook doen. En dat werk zegende God. Het duurde niet lang of in Antiochië was een heel grote gemeente die niet alleen uit Joden bestond, maar meer dan de helft waren bekeerde heidenen. Hierdoor kwam het dat nergens anders dan in Antiochië, de jonge kerk van Jezus Christus heel veel bekendheid kreeg. Alle mensen in de stad spraken over deze nieuwe godsdienst die zo anders was dan alle heidense religies. Maar ook heel anders dan de Joodse godsdienst met al hun wetten en rituelen.

de Joodse godsdienst met hun wetten en rituelen.

Wanneer de heidense mannen van Antiochië met elkaar spraken over deze nieuwe godsdienst, konden ze het niet laten om er de spot mee te drijven. Ja, daar waren ze goed in. Met hun bijtende spot noemden zij de mensen van deze nieuwe kerk **'Christenen'**. Het was als een scheldwoord bedoeld. Die domme mensen hadden geen andere praat: Jezus Christus, die opgestaan was uit de dood. Wie geloofde nu zoiets?

Maar de leden van de gemeente, van de kerk van Jezus, werden er niet boos om. Ze schaamden zich niet voor deze bijnaam. Hoe kon je nu ook beter aangeduid worden dan met het woordje 'Christenen', als je geloofde dat je het eigendom van Jezus, van deze Christus bent?

Natuurlijk werd het ook bekend bij de gemeente in Jeruzalem dat daar in Antiochië heel veel heidenen lid waren geworden van de kerk van Jezus. Maar, kon dat allemaal zomaar? Die onbesneden mannen zaten gewoon aan één tafel te

eten met Joden. Die heidenen hadden toch eerst Jood moeten worden, wilden ze dezelfde rechten hebben als de Joodse leden van de kerk van Jezus!

Het was maar goed dat de apostelen in Jeruzalem beter wisten. Vooral Petrus was nog niet vergeten wat God in Joppe hem had geleerd: *‘Wat God rein noemt, mag jij niet onrein vinden.’*

Petrus was blij dat Gods Geest nu ook werkte onder de mensen in Antiochië, die nu in Jezus geloofden. Waarom zouden deze mensen dan minder zijn dan zij in Jeruzalem? Zij mochten niet op hun medechristenen in Antiochië neerkijken. Het was juist hun plicht om ze te helpen. Maar omdat de afstand van Jeruzalem naar Antiochië nogal groot was en Petrus en de andere apostelen eigenlijk niet gemist konden worden in de gemeente in Jeruzalem, gingen ze niet zelf, maar stuurden ze Barnabas daarheen. En als hij daar was en zag dat het goed was wat daar gebeurde, dan kon hij daar een hele tijd blijven om die jonge kerk te leren uit de Schriften. En de mogelijkheid bestond natuurlijk ook altijd dat hij één van de apostelen op zou komen halen.

Ze hadden geen geschikter persoon kunnen vinden dan deze Barnabas. Niet alleen was hij een man, net zoals Stefanus, met een sterk geloof en vol van de Heilige Geest, maar omdat Barnabas afkomstig was van Cyprus, kon hij zich beter inleven wat deze jonge gemeente nodig had. Hij kende hun problemen. Hij wist van hun strijd en begreep hoe moeilijk het was om met hun oude heidense leven te stoppen en zich volledig aan Jezus toe te vertrouwen.

Barnabas, geboren en getogen op het eiland Cyprus

Eenmaal in Antiochië zag Barnabas hoe goed het ging in deze jonge kerk van Jezus. Dit waren geen tweederangs Christenen, ook al waren ze niet besneden.... Hun geloof was echt en hun ijver voor Jezus groot. Veel Joden in Jeruzalem zouden daar een voorbeeld aan kunnen nemen!

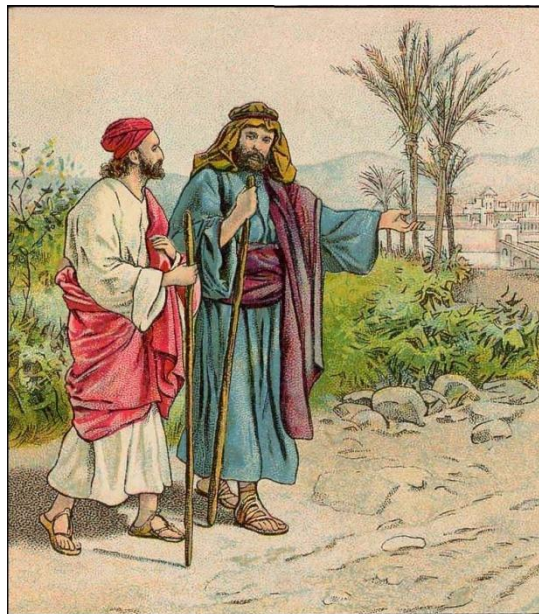
Barnabas was nog niet zo lang in Antiochië of ook hij verkondigde aan veel heidenen de blijde boodschap, het evangelie van Jezus. God zegende zijn werk en veel mensen kwamen tot geloof. Zo groot werd de kerk van Jezus dat Barnabas graag iemand naast zich wilde hebben om hem te helpen. Natuurlijk had hij een apostel uit Jeruzalem kunnen vragen om te komen helpen. Maar zou een man uit Jeruzalem wel geschikt zijn voor dit werk hier in Antiochië? Het werken hier onder de tot geloof gekomen heidenen was totaal anders dan leiding geven aan de Christenen in Jeruzalem, die bijna allemaal van Joodse afkomst waren.

Ineens moest Barnabas denken aan de man, met wie hij in Jeruzalem zo vaak gesproken had, **aan Saulus van Tarsus!**

Als die persoon nog in Tarsus woonde en hem zou willen helpen, dan was dat zijn man! Een echte Jood, maar opgegroeid tussen de heidenen. En heel belangrijk: *hij was een apostel, net zoals Petrus!*

Barnabas liet er geen gras over groeien en ging zo snel als maar mogelijk was naar Tarsus, naar de stad waar Saulus geboren was.

Zonder veel moeite vond hij hem en vroeg of hij hem in Antiochië wilde helpen. Paulus - zo werd hij buiten Israël altijd genoemd - wilde dezelfde dag nog wel met Barnabas mee. Hij wist dat zijn gebed verhoord was en dat God hem nu eindelijk wilde gebruiken.

Barnabas vraagt Paulus of hij hem in Antiochië wil komen helpen.

Een jaar lang hebben beide mannen samen gewerkt in dienst van de gemeente van Antiochië. Ze leerden de discipelen en vertelden het evangelie van Jezus aan iedereen die het maar wilde horen. God zegende hen boven verwachting. Heel veel mensen gingen geloven in Jezus Christus.

Na dit wonderlijke jaar in Antiochië van grote groei van de kerk van Jezus, kwamen er mannen uit Jeruzalem bij hem op bezoek. Zij waren profeten. Eén van hen, hij heette Agabus, profeteerde, dat is voorspelde, dat er in het hele grote Romeinse rijk een grote hongersnood zou komen. Dat was geen goed nieuws: iedereen wist wat voor een ramp dat vooral voor de armen zou betekenen. En dan zou het bij hen in Antiochië misschien nog wel een beetje meevallen. Deze drukke handelsstad lag in een vruchtbaar gebied waar veel geld verdiend werd. Maar hoe zou binnenkort tijdens die hongersnood de toestand in Jeruzalem zijn? Het graan, de vruchten en de olie hoefden maar een beetje schaars te worden, dan vlogen de prijzen omhoog. En nu al hadden ze het in de gemeente in Jeruzalem niet al te royaal.

Ze spraken er lang over en namen het volgende besluit: de gemeente daar in Jeruzalem moest geholpen worden. Vanuit Jeruzalem was het evangelie bij hen gekomen en de twaalf apostelen waren ook hun leiders.

Er werd een inzamelingsactie gehouden. Iedereen gaf wat hij kon missen en binnen de kortste tijd hadden ze een flink geldbedrag bij elkaar. Men was het erover eens dat dit geld door een paar mannen naar Jeruzalem gebracht moest worden en dat in ieder geval Paulus en Barnabas mee moesten gaan.

Iedereen gaf wat hij kon missen

Ja, men had in de gemeente van Antiochië gehoord dat een bepaalde groep mensen in de gemeente van Jeruzalem niet te spreken was over hoe alles hier in deze jonge gemeente plaats vond. Wanneer Paulus en Barnabas dan in Jeruzalem waren konden ze dit probleem bespreken en oplossen.

Paulus twijfelde of hij wel mee zou gaan. Hij kende zichzelf. Hij had nu eenmaal niet zo'n gemakkelijk karakter. Hij was soms te recht door zee. En wat

hij beslist niet wilde was dat er onenigheid zou ontstaan in de kerk van Jezus. Maar Paulus hoefde in dezen zelf geen besluit te nemen: *het was God die hem liet weten dat hij naar Jeruzalem moest gaan.*

Nu Paulus wist dat het Gods wil was dat hij naar Jeruzalem moest gaan, zette hij zich hiervoor ook voor de volle honderd procent in. Ook twijfelde hij niet of hij zijn jonge vriend Titus mee zou nemen. Niet dat er iets mis was met deze jonge man. Hij was een harde werker en geloofde met zijn hele hart in de Here Jezus. **Maar, hij was geen Jood en dus ook niet besneden.** Hoe zouden hun strenge vrome broeders in Jeruzalem het vinden wanneer Titus met Paulus meekwam? Hoewel in de eerste Christengemeente in Jeruzalem geloofd werd dat Jezus, Gods Zoon, mens werd en stierf aan het kruis om ons te verlossen van onze schuld en dat wij mensen door het geloof in zijn offer worden gered, hielden zij zich nog heel streng aan de spijswetten van Mozes....

De deputatie uit Antiochië werd heel hartelijk verwelkomd door de gemeente in Jeruzalem. Wat was er veel veranderd sinds de laatste keer dat Paulus in hun midden was geweest. Toen was hij een vluchteling geweest, een man zonder een thuis en ook zonder vrienden. Hij was *de man* die de Christengemeente vervolgd had!

Nu kwam hij hier bij hen als de leider van een deputatie uit de gemeente in Antiochië. En nog wel met een grote zilverschat. Veel geld dat ze de komende tijd heel goed konden gebruiken. Ze waren dankbaar, deze vrome mannen in Jeruzalem. Dit hadden ze niet verwacht van die nieuwe Christengemeente die voor het grootste gedeelte bestond uit bekeerde heidenen. En het was mooi dat zij hen erkenden als leiders van de kerk van Jezus.

Misschien was er, omdat zij zo blij waren met het geld en ook omdat zij werden erkend als hun leiders, niet eens gepraat over die hele kwestie van de besnijdenis, als die jongeman Titus er maar niet bij was geweest.

Deze vrome mannen uit Jeruzalem zochten heus het conflict niet op. Ze waren dankbaar voor alles wat ze gekregen hadden. Echt waar! Maar ze *konden* zich niet stilhouden met die onbesneden Griek naast zich aan tafel.

Hoe moest dat nu wanneer ze straks met elkaar aan tafel gingen zitten eten? Waarom had Paulus nu juist ook deze man meegenomen naar Jeruzalem? In Antiochië woonden veertigduizend Joden! Waarom dan juist een onbesneden Griek meenemen? *En dat deed nu een man die zelf Farizeeër was geweest!*

Het hoge woord kwam er toch uit. Zo voorzichtig mogelijk, om niemand te kwetsen, zei één van de vrome mannen: ‘Wij zijn blij dat Titus meegekomen is. We hebben niets op hem als persoon tegen. We zijn ook heel blij dat Titus gelooft in de Here Jezus. Maar, wij zijn hier in Jeruzalem en niet in Antiochië. Het is hier allemaal een beetje of zelfs veel anders....’

Beste Paulus, wilt u ons een groot plezier doen? Wilt u uw vriend Titus wel laten besnijden? Dan zijn alle problemen opgelost en ook voor Titus is het dan geweldig dat hij opgenomen wordt in het oude verbond dat God met onze voorvader Abraham gesloten heeft....’

*Beste Paulus, wilt u ons een groot plezier doen?
Wilt u uw vriend Titus wel laten besnijden?*

Paulus ging staan. Kort en bondig en met heel duidelijke woorden zei hij waar het opstond. Nooit zou hij Titus dwingen om zich te laten besnijden. Nee, nooit zou hij hem dat vragen. Dit ging niet om een beetje water bij de wijn doen. Dit was niet iets om een ander een deugd te doen. Dit ging om *de waarheid* van het evangelie. Hij had zijn gemeente in Antiochië geleerd, **dat je behouden wordt door het geloof en niet uit de wet.** Door *Jezus Christus* mag je na je dood bij Hem in de hemel komen en niet door *Mozes!* Nooit zou hij deze woorden terugnemen. Dit was het kernpunt van het geloof.

Titus had zich laten dopen en hij had de Heilige Geest ontvangen. Was dit niet veel meer dan het oude symbool van de besnijdenis, dat met het bloedoffer van Jezus zijn tijd had gehad?

Wie de Geest ontvangen had, hoefde niet meer Jood te worden. Wie het eigendom van Christus was, die hoefde niet meer slaaf-van-de-wet te worden!

Nu kenden de Hebreeërs in de eerste Christengemeente de mening van Paulus. Maar waren ze het ermee eens? Nee, dat waren ze lang niet. Nu Paulus hun zijn waarheid had verteld, konden zij dat ook.... Heftig werd er tegen elkaar gepraat, met als gevolg: *hete hoofden en koude harten.*

Toen deze discussie uit de hand begon te lopen namen de apostelen het woord. Zonder één van beide partijen gelijk te geven lukte het hen de zaak te sussen.

Ze wezen de strenge Hebreërs van Jeruzalem erop dat er een groot verschil was tussen de gemeente in Jeruzalem en die van Antiochië. Ze mochten niet vergeten dat meer dan de helft van de gemeenteleden in Antiochië geen geboren Joden waren. En daar moest men daar rekening mee houden. Wat in Jeruzalem kon en misschien ook wel nodig was, dat hoefde men nog niet in Antiochië te doen. En wat betreft Titus: hij hoorde niet bij de Christengemeente van Jeruzalem. Hij was hier maar voor korte tijd een gast en spoedig zou hij dus weer vertrokken zijn. In zijn thuisgemeente viel het helemaal niet op dat hij niet besneden was! Om hem nu te verplichten zich te laten besnijden, wat in zijn eigen gemeente niet nodig was, dat was natuurlijk onzin.

Maar...., het allerbelangrijkste: om zoiets als de besnijdenis mocht er tussen deze beide gemeenten van Jezus Christus geen verwijdering ontstaan tussen de discipelen van Jezus.

Als iedereen nu zijn werk deed, Petrus en de anderen in Jeruzalem en Paulus in de heidenlanden, waartoe de Heer hem speciaal geroepen had, dan was alles in orde en waren er geen problemen meer.

De Jeruzalemmers begrepen dat zij hun zin niet zouden krijgen en gaven toe. Ook Paulus wilde deze hele zaak niet op de spits drijven. Hij voelde heel goed dat deze kwestie niet opgelost was, maar hij wilde zijn mening niet aan de apostelen opdringen. Hij was al lang blij, dat ze hem in Antiochië geen strobreed in de weg legden.

En zo werden ze het dan toch nog eens. Petrus en de anderen gaven hun de hand en zeiden tegen Paulus dat het werk onder de heidenen zeer beslist moest doorgaan. Zijzelf zouden zich dan vooral richten op de Joden in Jeruzalem. Alleen verwachtten ze wel dat zij de contacten met Jeruzalem aan zouden houden en ook dat zij tijdens de komende hongersnood voor hen zouden collecteren.

Paulus beloofde dat direct. Het was nooit zijn bedoeling geweest om te breken met de Christengemeente in Jeruzalem.

In later jaren heeft Paulus nog grote sommen geld naar Jeruzalem gestuurd.